

CATALUNYA NORD

"La nova cançó", en versió francesa

Aviat sortirà la versió francesa del film de Francesc Bellmunt La Nova Cançó.

Marcel Oms, animador de l'associació perpinyanesca Els amics del cinema, president del festival de cinema Confrontació i director dels "Quaderns de la cinemateca" acaba, en efecte, d'adaptar el film català, que podrà ser distribuït a l'estat francès i als països francòfons.

Abans de la seua aparició en el film de Francesc Bellmunt, on és entrevistat després de Jordi Auvèrnia, del grup Guillem de Cabestany, Marcel Oms era més conegut per les seues multitudinàries activitats lli-

gades a la crítica cinematogràfica en general i la promoció d'aquest art.

Pel que fa a la projecció d'aquest fenomen únic que és la Nova Cançó, hom pot demanar-se si no és pas més eficient fer-ne una adaptació anglesa o —per què no?— castellana.

De totes maneres, cal esperar que, malgrat la pròxima aparició de la versió francesa del film de Bellmunt, es podrà continuar veient a Catalunya Nord la versió original de La Nova Cançó. La versió francesa hauria de ser reservada —per raons de convivència— als francòfons residents ací.

JORDI DURAN

RADÍO

Els professionals es defineixen

Fa uns mesos, poc abans de l'estiu, els professionals de ràdio, especialment els qui fem ràdio en català, reunits en l'àmbit del Congrés de Cultura Catalana, donàvem a conèixer un comunicat que, per la seva importància, crec un deure i una obligació de reproduir en aquesta secció dedicada al món de la ràdio. Diu així:

"De la guerra ençà, la llengua catalana a la ràdio ha sofert un lent procés de reintegració. Les que primer van iniciar aquest procés foren les emissores de caire comarcal-local d'un àmbit d'audiència molt reduït, que adoptaren la llengua amb certa normalitat i en programes poc significatius, poc compromesos i de poca durada —a excepció d'alguns cas concret— amb l'intent d'arribar a assolir algun dia la total normalització de la llengua catalana. Així, de mica en mica, la qüestió de la llengua catalana, d'una ràdio —o d'unes emissores pensades i fetes en català— va anar sorgint en d'altres àmbits radiofònics. S'ha de constatar, però, que en no existir una llei de radiodifusió —semblant a una llei de premsa— que hagi determinat fins ara el funcionament de la ràdio, aquest mitjà d'informació s'ha vist lligat a una autocensura (a part de la que pot exercir l'Administració). Cal remarcar, però, que aquesta autocensura o autolimitació en les programacions en català depenen de la capacitat personal d'assumir responsabilitats de la gent que és al front de les emissores de ràdio. Per tant, doncs, per aconseguir una ràdio en català, cal:

1. Creiem que només un canvi de les estructures polítiques permetrà un lliure i definitiu desenvolupament de la ràdio en català.
2. Conscienciació dels directius que tenen a les seves mans aquest mitjà d'informació, juntament amb la conscienciació —que no s'ha pas donat del tot a casa nostra— de les entitats culturals catalanes respecte a la problemàtica de la ràdio en català.
3. Remanar a les agències publicitàries i a les empreses comercials la necessitat d'oferir els seus missatges en llengua catalana.
4. L'ensenyament del català als professionals de la ràdio.

Els professionals de ràdio, adherits al Congrés de Cultura Catalana, reivindicuem com a dret irrenunciable dels catalans la creació d'una Emissora de Catalunya, fidel a l'idioma català i al servei del poble de Catalunya.

Es evident que els esdeveniments, en certa manera, es van precipitant. Les emissores del Principat —especialment les barcelonines— sembla que han encetat un nou camí d'obertura àmplia al català. No cal dir que en esta situació —als qui hem treballat i treballem per una ràdio catalana (pensada i feta en català— ens ajuda en el nostre particular camí d'arribar a aconseguir allò que explicitem en el comunicat: l'Emissora de Catalunya fidel a l'idioma català i al servei del poble de Catalunya.

NOTICIARI

—El dia 6 va començar a ser radiada, per setze emissores La ciutat cremada, en una versió radiofònica de la pel·lícula d'Antoni Ribas (de tantes dificultats) feta per Lluís Quinquer i que ha dirigit i realitzat Ricard Palmerola.

—Així mateix, diumenge pas-

sat Ràdio Barcelona, des de la seva emissora de freqüència modulada va començar a transmetre els partits de futbol en català. No cal dir que moltíssima gent —aficionada o no— va seguir amb enorme interès aquesta transmissió realitzada per Joaquim M Puyal.

PROGRAMES

—La setmana passada us donàvem informació d'alguns, no pas tots, programes en català que es poden escoltar a través de les emissores barcelonines. Completem, aquesta setmana, la informació:

—Ràdio Miramar: "Ràdio-Scope" (espai dedicat a temes generals del món català, realitzat i presentat per Salvador Escamilla; de dilluns a dissabte, de 2/4 de 12 a les 2 de la tarda.

—"L'hora Catalana" (espai dedicat a informació diversa, als fets i a la història de Catalunya); el realitzen i el presenten Jordi Campà i Cristina Fabregat; de dilluns a divendres, de 6 a 7 de la tarda.

—Ràdio Peninsular: "Parlem-ne" (espai d'informació i divulgació general), realitzat i presentat per Antoni Serra; de dilluns a divendres, de 2/4 d'11 a 2/4 de 12 de la nit.

—"Panorama" (informatiu en català), dues edicions diàries: 1) de 3/4 de 9 a les 9 del matí, realitzat i presentat per Estanis Al-

cover Martí; 2) d'1/4 de 10 a 2/4 de 10 de la nit, realitzat i presentat per Ramon Garriga Marqués.

—Ràdio Nacional d'Espanya a Barcelona: "Catalunya canta" (espai setmanal dedicat al món de la cançó catalana); dimecres de 2 a 2/4 de 3 de la tarda.

—"La veu de la sardana" (història, reportatges i concerts), guió d'Antoni Anguela i realització de Ricard Palmerola; setmanal, dijous, de les 2 a 2/4 de 3 de la tarda.

—"Paraula i pensament" (espai dedicat a divulgar el pensament a través de destacades personalitats culturals, científiques i artístiques); guió de Manuel Cubeles i realització de Ricard Palmerola; setmanal, dijous de 2/4 d'11 a 2/4 de 12 de la nit.

—Ràdio Joventut: "Campions blau-grana" (espai dedicat a l'esport); produït per Agustí Rodríguez i realitzat per Josep Serra i Eduard Boet; de dilluns a divendres, de 3/4 de 8 a les 8 del vespre.

MONTSERRAT MINOBI

VENECIA

"Spagna 1936-1939", a la "Mostra"

Amb la guerra civil espanyola neix la comunicació fotogràfica dels esdeveniments; la comunicació visiva de masses.

Aquest és el fet primordial que els organitzadors de l'exposició "Espanya 1936-1939: fotografia i informació de guerra", oberta de juliol a setembre en el marc de la Biennial de Venècia, han volgut proposar als visitants. Fins aquell moment —penso en les imatges de la primera guerra mundial—, les fotografies eren il·lustratives d'una manera secundària: s'havien de recolzar molt en el dibuix per explicar un moment, per donar la idea d'un fet precís. Amb la guerra espanyola, en canvi, neix una nova manera més directa, més participativa de comunicació a través de la fotografia.

Si no fos per aquest fet, seria ben difícil de donar compte d'una exposició fotogràfica: ¿com traduir altrament, per exemple amb paraules, les fotografies de Capa i de Taro, dos reporters fotogràfics que van viure la guerra com dos soldats més? O bé, ¿com explicar la visió infernal de Gernika destruïda, després del primer bombardeig mundial fet "des del cel"?

Abans d'anar endavant, però, donem un esguard geogràfic a l'exposició.

Aquesta ha estat disposada en les antigues aules de l'Acadèmia de Belles Arts, construïda l'any 1750 a redós d'una de les primeres obres del Palladio (el monestir dels canonges lateranesos). Al visitant, se li ofereixen tres recorreguts diversos: el primer segueix la cronologia històrica dels fets, il·lustrant-la amb fotografies de l'època; el segon ofereix les fotografies de la guerra, tant de la banda dels "lealistas" com dels "rebels" (respectivament republicans i franquistes), tal com apareixien en algunes publicacions de l'època; l'últim recorregut és pràcticament un homenatge als reporters fotogràfics de la guerra espanyola: les mateixes fotografies d'abans, però isolades del context periodístic, com una vivència personal i "artística" d'aquests homes.

Els estiuejants que vénen d'Espanya, sobretot els més joves, s'aturen molt en el primer recorregut. Els he vist llegir amb calma tota la cronologia dels fets (presentada en text bilingüe). Probablement per primera vegada poden veure i llegir una cronologia dels últims cinquanta anys de la història d'Espanya totalment inèdita i desconeguda: des de la proclamació de la República i l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya fins a la capitulació de l'exèrcit republicà, les files d'exiliats que arriben al Pertús i la proclamació de la "ley de responsabilitats polítiques", que colpeja els antifranquistes, passant pel bombardeig del port de Barcelona per part dels S-79 italians, la caiguda de Madrid, la batalla de l'Ebre, el bombardeig de Mallorca.

El segon trajecte (fotografies en el marc de diaris i revistes) és subdividit en una mena de capítols, veritables etapes que assenyalen els moments d'aquella història: Madrid, Alcàsser de Toledo, Gernika, Barcelona, Ebre. Uns altres grups són dedicats als protagonistes de la guerra: el poble, els exèrcits, l'exòde. Com he dit abans, les fotografies són presentades dins el diari o revista en el qual foren publicades. I el resultat és tan senzill com sorprenent: apareix la manera com, per primera vegada en la història del món, la gent era informada d'una

realitat a través de les imatges. Davant dels vostres ulls noteu físicament el naixement d'una comunicació visiva de massa. Per primera vegada (en el camp de l'imatge) comencen a aparèixer aquells que més tard seran els ingredients o elements que componen l'actual comunicació de masses: el públic, l'afany d'immediatesa entre l'esdeveniment i la seva comunicació, l'importància de l'obra d'autor. I apareix també una altra cosa: la manipulació de les imatges informatives o, si voleu, la impossibilitat de ser objectius en periodisme. La fotografia, tota fotografia, suposa un conjunt d'opcions (enquadrament, inclinació, llum, profunditat de camp, etc) que el fotògraf ha hagut de resoldre; aquestes opcions fan que la fotografia d'un esdeveniment ja no sigui una informació objectiva, sinó un punt de vista (el del fotògraf) sobre aquell esdeveniment. A més, quan aquella fotografia apareix a les pàgines d'un diari o d'una revista s'hi afegeixen altres manipulacions, algunes necessàries, altres optatives: la grandària, la col·locació en la pàgina, el comentari al peu, els títols, etc, elements que poden augmentar, disminuir o manipular amb mala intenció el contingut de la fotografia. Per això, a més d'aquella divisió per etapes indicada abans, el material fotogràfic és agrupat també segons els països (Anglaterra, França, Espanya, Itàlia, Estats Units, Alemanya, Unió Soviètica). Hi ha revistes com "Life" (amb la cèlebre fotografia del milicià que mor, esdevinguda símbol del fotògraf de guerra i de la guerra d'Espanya), "Smena", el mensual del Komsomol rus (amb fragments del diari de guerra d'Oscar, el telefonista de les brigades internacionals), "L'Illustrazione Italiana", "L'Illustration" (amb reportatges des dels dos fronts, en nom d'una objectivitat que reflecteix l'empatx polític del govern francès), "Illustrierte Zeitung", "The Illustrated London News", etc. Hi ha les fotografies de "Ahora" sobre els fronts republicans i les primeres imatges de l'incipent falangisme. De vegades —com a demostració d'allò que he dit abans— succeeix que una mateixa fotografia és utilitzada per publicacions que fan costat als "lealistas" i per publicacions clarament partidàries dels "rebels". Obviament el comentari que hi ha a sota és diferent.

Aquests grups de fotografies són introduïts i comentats amb citacions d'Einstein, Freud, T S Eliot, T Mann, D Ibarruri, H Heminway, B Brecht i M de Unamuno. D'aquest últim hi ha un fragment del cèlebre discurs de Salamanca: "Aquest (la Universitat) és el temple de l'intel·ligència i jo en sóc el summe sacerdot. Sou vosaltres els qui profaneu aquest clos sagrat. Vencereu perquè teniu la força bruta; però no convence-

reu. Perquè per a convèncer cal persuadir. I per a persuadir cal justament allò que a vosaltres us manca: raó i dret en la lluita. Considero inútil exhortar-vos a tenir present Espanya".

El tercer trajecte o agrupació segueix el criteri de les fonts: les notícies gràfiques que vénen de font espanyola, el punt de vista del feixisme italià, el reportatge elemental, quasi didàctic (camps amples, escenes de conjunt, fotografies que il·lustren —com un suport— el text). D'aquest últim tipus de reportatge, "L'Illustration" n'ofereix diversos exemples; valgui un per a tots: una fotografia de l'alcàsser de Toledo intacte i una, més enllà, un cop destruït. Es gairebé una reconstrucció geogràfica del fet, distanciada, sense cap participació emotiva en l'esdeveniment.

Un capítol a part dins d'aquest tercer grup és dedicat a Robert Capa (Andrei Friedmann) i Gerda Taro, aquesta última morta després d'haver fotografiat la batalla de Brunete.

Es amb Robert Capa que "Life" deixa els reportatges generals, confeccionats amb notícies d'agència, i comença a oferir la visió directa del personatge-autor que participa en la guerra i dona al públic unes imatges mai no vistes de fets semblants. La rossa Taro, petita i graciosa, es converteix en actriu, protagonista i víctima de la guerra que fotografiava, gairebé un símbol —com Marilyn Monroe— per a una comunicació visiva de masses.

Es objectiva aquesta exposició? Jo crec que, en aquest camp de l'informació —com he dit abans—, l'objectivitat no existeix. Existeix, si de cas, la part de veritat de cada u, i en aquest sentit es podria dir que aquesta exposició fotogràfica de la guerra espanyola, organitzada a Venècia per gent veneciana, és una mica l'exposició que hauria resultat a Barcelona o a Madrid si Coordinació Democràtica hagués pogut fer una cosa semblant en aquests últims anys.

ROSSEND DOMENECH

Publicitària Catalana

L'Agència especialitzada en la creació i inserció d'anuncis a les publicacions catalanes: AVUI; SERRA D'OR · PRESENCIA CANIGÓ · TRETZEVENTS

Servei de traducció i correcció d'anuncis al català.

Ausiàs March, 92·escala A-4t.4.
Telèfon 226 96 00 · Barcelona · 13

CASINO del BOULOU

1er casino dels països catalans
tots els jocs europeus i americans

roulette, baccarà, (dimecres, divendres, dissabte, diumenge)
black-jack, boule, chemin de fer i també 30 i 40, craps.

restaurant

LA GASTRONOMIA DINS LA SALA DE JOC

tel. 37 40 37

CABARET

LERIDA

Carretera Huesta, Km. 3
Telèfon: 23 41 59

El sexy "quasi" prohibit
Un espectacle únic

